

PAUL AUSTER

AZ ORÁKULUM
ÉJSZAKÁJA

PAUL

AUSTER

AZ ORÁKULUM ÉJSZAKÁJA

21. SZÁZAD
KIADÓ

Budapest, 2019

Q. B. A. S. G. emlékére

Hosszú ideig beteg voltam. Amikor végül kien-
gedtek a kórházból, alig tudtam járni, alig em-
lékeztem rá, ki is vagyok. Erőlködjön, tanácsolta
az orvos, és három-négy hónapon belül újra a régi
lesz. Nem hittem neki, mégis megfogadtam a taná-
csát. Már lemondtak rólam a halál javára, de miután
megcáfoltam a jóslataikat, és rejtélyes módon elmu-
lasztottam meghalni, maradt más választásom, mint
úgy élni, mintha tartogatna még valamit a jövő?

Kisebb kiruccanásokkal kezdtem, a lakásomtól
egy-két saroknyit gyalogoltam, aztán vissza. Csupán
harmincnégy éves voltam, de a betegség minden te-
kintetben öregemberré tett, egy szélütött, csoszogó
vén szivarrá, aki csak úgy tudja egyik lábát a másik
elé tenni, ha előtte lenéz, hogy melyik láb melyik.
És a sétától a fejemet még a lassúság dacára is fur-
csa, légies könnyedség töltötte el, felcserélődött jelek

és összekuszálódott agyhullámok zszibongása. A világ ugrált és összefolyt a szemem előtt, hullámozott, akár az egyetlen tükörben a kép, és valahányszor próbáltam csak egyvalamit nézni, kiemelni egyetlen tárgyat a kavargó színorgiából – mondjuk egy nő fejére csavart kék sálkendőt vagy egy elhaladó teherautó vörös féklámpáját –, az azonnal szertefoszlott és eltűnt, feloldódott, mint a pohár vízbe csöppentett festék. Minden csúszkált és bukdácsolt, folyton szétszaladt különböző irányba, és az első pár hétben még azt sem igazán éreztem, hol ér véget a testem és hol kezdődik a világ. Nekimentem falaknak és szemeteknek, belekeveredtem kutyapórázokba és eldobott újságpapírokba, botladoztam a legsimább járdán is. Egész életemben New Yorkban éltem, és most hirtelen nem értettem az utcákat meg a tömeget, és valahányszor elindultam egy újabb kis kirándulásra, úgy éreztem magam, mint aki eltévedt egy idegen városban.

Abban az évben korán beköszöntött a nyár. Június első hetének végére fülledt, nyomasztó, undorító idő lett: napokon át csak a zszibbasztó, zöldes égbolt; a kipufogófüsttől fojtogató levegő; a téglákból és a betonból áradó hőség. Én azonban nem hagytam magam, minden reggel lebecstem a lépcsőn, ki az utcára, és ahogy fejemben lassan letisztult a zürzavar,

az erőm pedig kezdett visszatérni, sétáimat apránként kiterjesztettem a környék távolabbi zugaiba. A tíz percből húsz lett; az egy órából kettő; a kettőből három. Levegő után kapkodva, izzadságban fürödve sodródtam tova, mint egy szemlélő valaki más álmában, figyeltem a maga ritmusában zakatóló világot, és álmélkodtam, hogy valaha is olyan lehettem, mint körülöttem az emberek: folyton rohanásban, folyton úton innét oda, folyton késésben, folyton igyekezve elintézni még ezt meg azt a már amúgy is zsúfolt napon. Ez a játék számomra már szóba sem jöhetett. Sérült árú voltam, hibásan működő testrészek és neurológiai talányok halmaza, és ez az egész eszeveszett adunk-veszünk hidegen hagyott. Kikapcsolódás gyanánt visszaszoktam a cigarettára, légkondicionált kávézóknak ütöttem el a délutánokat, limonádét és sajtos melegszendvicset fogyasztottam, közben hallgattam a körülöttem folyó társalgásokat, és elolvastam három napilap minden egyes cikkét. Múlt az idő.

A kérdéses délelőttön – 1982. szeptember 18-án – olyan fél tíz és tíz között mentem el a lakásból. Feleségemmel Brooklynban laktunk a Cobble Hill-i részen, félúton Brooklyn Heights és Carroll Gardens között. Általában északnak indultam el, ezen a reggelen azonban délnek kezdtem, majd a Court Streethez

érve befordultam jobbra, és hat-hét saroknyit mentem abba az irányba. Az ég cementszínű volt: szürke felhők, szürke levegő, szürke szellőkések hátán szürke esőpermet. Mindig is szerettem az ilyen időt, elégedetten bandukoltam a szürkességben, cseppet se bántam, hogy vége a kánikulának. Talán tíz perce gyalogolhattam, a Carroll és a President közti rész közepén jártam, amikor az utca túloldalán észrevettem egy papír-írószerboltot. Egy cipész és egy éjjel-nappali falatozó között nyomorgott, az egyetlen élénk színű homlokzat az elhanyagolt, jellegtelen épületsoron. Úgy néztem, nemrég nyílhathott, de újdonsága és az ügyesen elrendezett kirakat ellenére (a töltőtollakból, ceruzákból és vonalzókból New York sziluettjét rakták ki) a Papírpalota túlságosan kicsinek tűnt, hogy sok érdekességgel szolgálhasson. Hogy mégis átmentem az utcán és beléptem, az csak azért lehetett, mert titokban újra dolgozni akartam – anélkül, hogy tudtam volna, anélkül, hogy tisztában lettem volna a bennem egy ideje gyülemelő ingerrel. Amióta májusban hazaengedtek a kórházból, semmit sem írtam; egyetlen szót, egyetlen sort sem, és még csak késztetést sem éreztem rá. Most pedig, négyhónapnyi apátia és csend után hirtelen a fejembe vettem, hogy felszerelkezem: új tollakkal és

ceruzákkal, új jegyzetfüzettel, új tollbetéttel és rárírral, új írómappával és dossziéval, új mindennel.

Egy kínai férfi ült a kassza mögött. Nálam valamivel fiatalabb lehetett, és ahogy a kirakaton át benéztem, láttam, hogy egy füzet fölött görnyed, és fekete töltőceruzával számoszlopokat írogat. Noha aznap hűvös volt, rövid ujjú inget viselt – azt a vékony, bő, nyári holmit a nyitott nyakkal –, ami kihangsúlyozta rézszerű karjának soványságát. Az ajtó csilingelt, amikor kinyitottam, mire a férfi felpillantott és üdvözlés gyanánt biccentett. Én viszonztam, de mielőtt bármit mondhattam volna, már lehajtotta a fejét, és visszatért a számításaihoz.

A Court Street forgalma átmenetileg éppen alábbhagyhatott, vagy az ablaküveg volt rendkívül vastag, mert ahogy az első soron elindultam felderíteni az üzletet, egyszeriben feltűnt, milyen nyugalom van idebent. Én voltam aznap az első vásárló, a hangsúlyos csendben még a férfi ceruzájának sercegését is hallottam mögöttem. Ahányszor visszagondolok arra a délelőttre, mindig a ceruza hangja ugrik be először. Ha ennek az egész történetnek van értelme, akkor azt hiszem, itt kezdődik: abban a pár pillanatban, amikor a ceruza hangja volt az egyetlen hang a világon.

Haladtam a soron, két-három lépésenként megálltam és megvizsgáltam a polcokon az árut. Javarészt a szokásos irodaszer és iskolai kellék volt, viszont figyelemreméltó választékkal egy ilyen kis helyhez képest, és tetszett az a gondosság, amivel elrendezték ezt a tömérdek holmit, amiben minden volt a hatféle méretű rézcsíptetőtől a tizenkétféle gemkapocsig. Ahogy a sor végére érve befordultam a másikkra és elindultam a visszafelé, észrevettem, hogy az egyik polcon csak minőségi importárak vannak: bőrkötésű olasz írómappa, francia notesz, finom, japán rizspapír iratgyűjtő. És volt ott még két kupac jegyzetfüzet, az egyik német, a másik portugál. A portugál jegyzetfüzetek különösen megtetszettek – a kemény fedél, a francia négyes vonalkázás, az erős, tintataszító papír és a belevarrt ívjelzés –, és amint a kezembe fogtam, tudtam, hogy veszek egyet. Nem volt benne semmi hivalkodó, kérkedő. Praktikus holmi volt, egyszerű, mesterkéletlen, használni való, nem az a fajta üres díszkönyv, amit ajándékozni szokás. Nekem azonban tetszett a vászonkötés, és tetszett az alakja: huszonháromszor tizennyolc centi, vagyis kicsit rövidebb és szélesebb, mint a legtöbb ilyen füzet. Nem tudom megmagyarázni, miért, de mélységesen kielégítőnek találtam ezeket a mértéket, és amikor először tartottam a kezemben a füzetet, szinte

fizikai öröm fogott el, hirtelen és megmagyarázhatatlan jóleső érzés. Csak négy füzet volt ebben a kupacban, mind más színű: fekete, piros, barna és kék. A kékét választottam, ami történetesen a legfelső volt.

Nagyjából öt percbe telt összeszedni, amit még akartam, majd mindezt a bolt elejébe vittem és letettem a pultra. A férfi udvariasan megint rám mosolygott, és a pénztárgép billentyűin zongorázva nekiállt számolni. A kék jegyzetfüzethez érve azonban egy pillanatra megtorpant, feltartotta a levegőbe, és ujjai hegyét gyöngéden végighúzta a borítón. A megbecsülés mozdulata volt, szinte már simogatás.

– Szép könyv – mondta erős akcentussal. – De több nem. Több portugál nem. Nagyon szomorú.

Nem értettem, mit mond, de ahelyett, hogy megisméltessem vele, motyogtam valamit, hogy milyen szép és egyszerű füzet, majd témát váltottam. – Régóta nyitva van? – kérdeztem. – Itt minden olyan új.

– Egy hónap – felelte. – Nagy nyitás augusztus tíz.

Miközben ezt közölte, kicsit kihúzta magát, gyerekes, katonás büszkeséggel kidüllesztette a mellét, de amikor rákérdeztem, hogy megy a bolt, a kék füzetet gyöngéden letette a pultra, és a fejét csóválta. – Nagyon lassú. Sok csalódások. – Ekkor a szemébe

néztem és észrevettem, hogy jó pár évvel idősebb, mint első látásra hittem; legalább harmincöt, talán negyven is. Tettem néhány esetlen megjegyzést, hogy tartson ki, majd csak beindul a dolog, de ő megint a fejét csóválta és elmosolyodott. – Mindig álmodom saját bolt – mondta. – Mint ez, tollak és papírok. Nagy amerikai álmom. Mindenkinek jó üzlet, igaz?

– Igaz – feleltem, bár még mindig nem értettem pontosan, miről beszél.

– Mindenki csinálja szavak – folytatta. – Mindenki írja le ez-az. Gyerekek iskolában én könyveimbe csinálják leckét. Tanárok én könyveimbe írják jegyek. Szerelmeslevelek mennek borítékaimba. Főkönyv számolásra, jegyzettömb bevásárló-listának, naptár az időt osztani. Ami itt van, minden fontos az életben, és ez tesz engem boldognak, az életemet értékesnek.

A férfi olyan ünnepélyesen adta ezt elő, olyan céltudatosan és eltökélten, hogy bevallom, meghatott. Miféle írószerboltos ez, töprengtem, aki kifejti vásárlóinak a papír metafizikáját, aki a saját szemében létfontosságú szerepet tölt be az emberiség miriádnyi ügyeiben? Gondolom, volt ebben valami komikus, de ahogy hallgattam, eszembe nem jutott, hogy nevessek rajta.

– Jól mondja – helyesletem. – Abszolút egyet-
értek.

Ettől kicsit jobb kedvre derült. Egy halvány mo-
soly és egy biccentés után folytatta a pénztárgép
ütögetését. – Sok író itt Brooklynban – mondta.
– Az egész környék tele. Talán jó az üzletnek.

– Talán – mondtam. – Az írókkal csak az a baj,
hogy a legtöbbjüknek nem nagyon van pénze.

– Á – nézett fel a pénztárgépről, és széles moso-
lyában csorba fogak villantak. – Maga is író biztos.

– El ne árulja senkinek – próbáltam megmaradni
a könnyedebb hangvételnél. – Ez titok.

Nem volt valami nagy vicc, de a férfi a jelek sze-
rint roppant mókásnak találta, mert minden erejére
szüksége volt, hogy ellenálljon a röhögőgörcsnek.
Különös, staccato ritmusban nevetett (valahol a be-
széd és az éneklés között), kurta, gépies trillákban
tört elő a torkából a hang: *ha ha ha, ha ha ha, ha ha ha*.
– Nem mondok senkinek – mondta, amikor már
tudott beszélni. – Szigorúan titok. Kettőnk között.
Lakat van számra. *Ha ha ha*.

Azzal visszafordult a pénztárgéphez, és mire a hol-
mikát bepakolta egy nagy fehér bevásárlószatyorba,
az arca újra elkomorult. – Ha egyszer ír egy történet
kék portugál könyvben, nagyon boldog leszek. Szí-
vem megtelik örömtől.

Fogalmam sem volt, erre mit feleljek, ám még mielőtt bármit mondhattam volna, a zsebéből elővett egy névjegykártyát, és a pulton át nekem nyújtotta. A tetején vastag betűkkel ott állt, hogy PAPÍR-PALOTA. Alatta a cím és a telefonszám, a jobb alsó sarokban pedig még egy információ: *M. R. Chang, tulajdonos.*

– Köszönöm, Mr. Chang – mondtam, a névjegykártyát nézve. Aztán a zsebembe nyúltam és előhúztam a tárcámat, hogy fizessek.

– Nem „miszter” – mondta Chang, újra a széles mosollyal. – M. R. Így hangzik sokkal fontosabb. Sokkal amerikaibb.

Megint csak nem tudtam mit mondani. Átvillant az agyamon pár ötlet, mit takarhat az iniciálé, de megtartottam őket magamnak. Mentális Rejtekhely. Multiplikált Reflexió. Misztikus Reveláció. Van, amit jobb kimondatlanul hagyni; nem is erőltettem lehangoló szellemességeimet a szerencsétlen férfira. Rövid, kínos csend után a kezembe nyomta a fehér szatyrot, és köszönet gyanánt meghajolt.

– Sok szerencsét a bolthoz – mondtam.

– Nagyon kis hely – felelte. – Kevés áru. De megmond, mi kell, és én megrendelek. Bármilyen kell, én szerzem.

– Rendben – mondtam –, megegyeztünk.

Fordultam, hogy induljak, de Chang kisietett a pult mögül, és elállta az utamat. A jelek szerint abban a hitben élt, hogy igen fontos megállapodást kötöttünk, kezét akart rázni rá. – Megegyeztünk – mondta. – Jó magának, jó nekem. Oké?

– Oké – mondtam utána, és hagytam, hadd rázza a kezem. Abszurdnak találtam, hogy ilyen nagy hűhót csinál ebből, de semmibe nem került belemenni a játékba. Különben is nagyon mehetnékem volt már, és minél kevesebbet beszélek, annál hamarabb kint vagyok.

– Maga kér, én talál. Akármit az, én megtalál. M. R. Chang szállítja az árut.

Aztán még kétszer-háromszor megrázta a kezem, majd kinyitotta nekem az ajtót, és mosolyogott meg bólogatott, ahogy kisurrantam mellette a csípős szeptemberi délelőttbe.¹

---

¹ Húsz év eltelt azóta, sok mindent elfelejtettem, amit beszélünk. Hiába kutatok emlékezetemben a hiányzó párbeszéd után, csak különálló töredékek bukkannak fel, az eredeti környezetből kiszakadt diribdarabok. Egyvalamiben azért biztos vagyok, mégpedig hogy bemutatkoztam. Azután lehetett, hogy megtudta, író vagyok, mert szinte hallom, ahogy megkérdezi a nevemet... hátha a kezébe akadt már valami tőlem. – Orr – feleltem, a családnevemet téve előre. – Sidney Orr. – Chang angolja azonban nem volt elég jó, hogy megértse. *Orr* helyett

Eredetileg úgy terveztem, megreggelizem az egyik helyi falatozóban, csakhogy az indulás előtt a tárcámba tett húszdolláros leapadt három egyesre és némi apróra – az adót és a borraivalót beleszámítva még a 2,99 dolláros napi ajánlatra sem elég. Ha nincs a szatyor, folytattam volna a sétát, de semmi értelmét nem láttam, hogy magammal cipeljem, ráadásul eddigre az idő is eléggé elromlott (a kellemes szemerklés igazi záporrá erősödött), hát kinyitottam az esernyőt, és úgy döntöttem, hazamegyek.

---

or-t hallott, és amikor mosolyogva a fejem ráztam, az értetlenségtől és a zavartól teljesen összegyűrődött az arca. Ki akartam javítani és lebetűzni, de ekkor felragyogott a szeme, és heves evező mozdulatokat tett, nyilván azt hitte, hogy azt mondtam: *oar* mint evező. Megint csak a fejem ráztam és mosolyogtam. A teljesen legyőzött Chang hangosat sóhajtott és azt mondta: – Szörnyű nyelv az angol. Túl ravasz szegény agyamnak. – A félreértés folytatódott, míg végül felvettem a kék füzetet az asztalról, és nagybetűkkel ráírtam a nevem a belső borítóra. Ez meghozta a kívánt eredményt. Ennyi erőlködés után azal már nem akartam fárasztani, hogy Amerikában az első Orr valójában Orlovsky volt. Nagypám rövidítette le a nevünket, hogy valamennyire amerikai hangzása legyen... éppen úgy, ahogy Chang is hozzáadta a nevéhez a dekoratív, bár értelmetlen kezdőbetűket, az M. R.-t.

Szombat volt, a feleségem még ágyban feküdt, amikor eljöttem otthonról. Grace-nek rendes állása volt kilenctől ötig, csak hétvégén alhatott tovább, csak ilyenkor élvezhette a luxust, hogy nem kell ébresztőóra kelnie. Nem akartam felzavarni, a lehető leghalkabban osontam el, és a konyhaasztalon hagytam neki egy cetlit. Hazaérve láttam, hogy hozzáírt pár sort az enyémhez. *Sidney: Remélem, jólesett a séta. Megyek elintézni ezt-azt. Nem tart soká. Találkozunk a ranchon. Szeretlek, G.*

Bementem a hall végén a dolgozószobámba kipakolni a szerzeményeimet. Nem sokkal volt nagyobb a hely, mint egy gardrób – épp elég egy íróasztalnak, egy székek és egy miniatűr könyvvállványnak négy keskeny polccal –, de megfelelt az igényeimnek, amelyek lényegében kimerültek abban, hogy ülök egy széken, és szavakat írok a papírra. A kórházból hazatérve többször is bementem a szobába, de eddig a szeptemberi szombat délelőttig – melyet szívesebben nevezek úgy: *a kérdéses délelőtt* – nem hiszem, hogy akár egyszer is leültem a székre. Most, ahogy szánalmas, elgyengült seggemet letettem a kemény faülőkére, úgy éreztem magam, mint aki hosszú és nehéz utazásról tért meg; egy balszerencsés utazó, aki visszajött, hogy elfoglalja jogos helyét a világban. Jó érzés volt, hogy újra itt vagyok, hogy itt akarok

lenni, és amint megszokott asztalomnál ülve eltöltött a boldogság, rögvest el is határoztam, hogy az eseményt megörökítendő írok valamit a kék füzetbe.

Új betétet tettem a töltőtollamba, kinyitottam a füzetet az első oldalon, és szememet a legfelső sorra szegeztem. Fogalmam sem volt, hogyan kezdjem. Nem az volt a cél, hogy bármi határozott dolgot írjak, mint inkább bebizonyítani magamnak, hogy egyáltalán még tudok írni – azaz mindegy volt, mit írok, csak írjak. Bármi megtette, bármilyen mondat ugyanannyit ért, mint az összes többi, és én mégsem akartam a füzetet valami hülyeséggel indítani, hát vártam az alkalmas pillanatot, közben nézegettem az apró kockákat, a halványkék vonalakat, melyek behálózták és parányi, egyforma kockákra osztották a fehérséget, s ahogy a gondolataim ki-be jártak azokba a finoman megrajzolt cellákba, eszembe jutott egy pár héttel azelőtti beszélgetés a barátommal, John Trause-zal. Egymás közt ritkán ejtettünk szót könyvekről, de aznap John megemlítette, hogy újraolvas néhány író, akiket fiatalkorában szeretett – kíváncsi volt, hogy a könyveik kiállták-e az idő próbáját, hogy a húszévesen alkotott véleménye meggyezne-e a maival, harminc év tapasztalatával magamögött. Végigvett tíz író, húszat, mindenkit érintett Faulknerrel és Fitzgeraldtól Dosztojevszkijig és

Flaubert-ig, de azt a megjegyzését, amelyik a legélénkebben megmaradt bennem (és amelyik az íróasztalnál ülve, előttem a nyitott, kék füzetrel most eszembe jutott) csak úgy mellékesen tette egy anekdotáról Dashiell Hammett egyik könyvében. – Ebben benne van egy egész regény – mondta akkor John. – Én már túl vén vagyok, hogy elgondolkodjam rajta, de egy ilyen magadfajta suhanc rendesen elszállhatna vele, csinálhatna belőle valami jót. Elképesztő kiindulási pont. Csak egy történet kell hozzá.²

---

² John ötvenhat éves volt. Talán nem fiatal, de annyira nem is öreg, hogy öregnek érezze magát, főleg mivel az öregedés meg sem látszott rajta, elment jó negyvenesnek. Akkor már három éve ismertem, barátságunk a Grace-szel kötött házasságom közvetlen eredménye volt. Grace apja Johnnal járt a Princetonra közvetlen a második világháború után, és bár különböző területen tevékenykedtek (Grace apja a járásbíróság bírója volt Charlottesville-ben, Virginiában), szoros kapcsolatban maradtak. Így Johnt mint a család barátját ismertem meg, nem pedig mint híres író, akit a gimnázium óta olvastam – és akit azóta is az egyik legjobb írónknak tartok.

1952 és 1975 között hat regényt jelentetett meg, aztán hét évig semmit. John azonban sosem volt gyors, és csak mert a könyvek közti szünet a szokásosnál hosszabbra nyúlt, még nem jelentette, hogy nem is dolgozik. A kórházból hazatértem óta több délutánt is vele töltöttem, és a beszélgetések során –

A Flitcraft-epizódra utalt *A máltai sólyom* hetedik fejezetében, a bizarr parabolára, melyet Sam Spade mesél Brigid O'Shaughnessynek a férfiről, aki egyszerűen kísétál a saját életéből. Flitcraft ízíg-vérig konvencionális alak: férj, apa, sikeres üzlet-ember, olyan férfi, akinek nem lehet oka panaszra. Egyik délután éppen ebédelni megy, amikor egy épülő ház tizedik emeletéről leesik egy gerenda, és majdnem fejen találja. Néhány centin múlik, hogy össze nem zúzza, de a gerenda mellette csapódik be, és Flitcraftnak nem esik más baja, mint hogy a járdából egy szilánk az arcába pattan. A meleg helyzet azonban teljesen felkavarja, egyszerűen nem tudja kiverni a fejéből. Ahogy Hammett írja: „Úgy érzi, mintha valaki leemelte volna az élet fedelét, hogy megnézhesse a gépezet belsejét is.” Flitcraft rájön, hogy a világ korántsem az a rendezett, ésszerű hely,

---

az egészségemről (melyet féltő gondoskodással a szíven viselt), a húszéves fiáról, Jacobról (aki miatt újabban sokat aggódtam), és a tántorgó Mets kínlődásairól (a megingathatatlan megszállottság, melyben osztoztunk) – elég célzást elejtett a mindennapjairól, hogy sejtse, igencsak benne van valamiben, hogy ideje java részét egy projektnek szenteli, amivel már igencsak előrehaladt... sőt talán már a befejezéséhez közeledik.

aminek hitte, hogy kezdettől fogva tévedett, nem tud ő semmiről semmit. A világot a véletlen irányítja. A véletlen settenkedik körülöttünk minden egyes nap, és bármelyik pillanatban elveszthetjük az életünket, méghozzá minden ok nélkül. Mire megébredel, Flitcraft arra következtetésre jut, hogy nincs választása, be kell hódolnia ennek a pusztító erőnek, össze kell zúznia az életét valamely értelmetlen, teljességgel véletlenszerű, önmegtagadó cselekedettel. Mondhatni, a tűz ellen tűzzel harcol. Eztán már haza sem megy, el sem búcsúzik a családjától, még pénzt sem vesz ki a bankból, egyszerűen feláll az asztaltól, elutazik egy másik városba, és előlről kezdi az életét.

Az alatt a két hét alatt, hogy Johnnal erről beszéltünk, még csak meg sem fordult a fejemben, hogy hozzányúljak a történethez. Igazat adtam neki, hogy jó alap – jó, mert mindnyájan fantáziálunk róla, hogy levetkőzzük megszokott életünket; jó, mert egyszer-mászor mind szeretnénk másvalaki bőrébe bújni –, de annyira nem érdekelt, hogy belemélyedjek. Ezen a délelőttön viszont, ahogy kilenc hónap után először ültem le az íróasztalomhoz, ahogy bámultam a frissen szerzett füzetet és küszködtem egy olyan nyitómondatral, ami nem kínos és nem veszi el a bátorságomat, úgy döntöttem, adok a jó öreg Flitcraft-

epizódnak egy sanszot. Pusztán ürügy volt, tapogatózás egy lehetséges irányba. Ha le tudok firkantani néhány viszonylag érdekes ötletet, legalább elmondhatom, hogy belekezdtem, még ha húsz perc múlva abba is hagyom, és soha többé hozzá sem nyúlok. Így hát lecsavartam a tollról a kupakot, hegyét a kék füzet első lapjának első sorára nyomtam, és írni kezdtem.

A szavak gyorsan, simán jöttek, minden különösebb erőfeszítés nélkül. Ez meglepett, de ahogy mozgattam a kezem balról jobbra, a következő szó mindig ott termett, alig várva, hogy kijöhessen a tollból. Az én Flitcraftom neve Nick Bowen. A harmincas évei közepét tapossa, szerkesztőként dolgozik egy nagy New York-i kiadónál, nő, a felesége Eva. Hammett prototípusát követve jó szakemberről van szó, a kollégái csodálják, az anyagi helyzete stabil, a házassága boldog és a többi. Legalábbis így tűnhet a külső szemlélőnek, de az én verzióm elején Bowen már jó ideje gondokkal küzd. Belefásult a munkájába (bár ezt beismerni nem hajlandó), és házassága Evával ötévnnyi viszonylagos stabilitás és elégedettség után holtpontra jutott (újabb tény, amivel nincs mersze szembenézni). Ahelyett, hogy bimbózó elégedetlenségén rágódjon, Nick a szabadidejét egy garázsban tölti a Desbrosses Streeten, Tribe-

cában, egy hosszú távú projekten: a házassága harmadik évében vett, lerobbant Jaguar motorját építi újra. Egy előkelő New York-i társaság megbecsült, fiatal szerkesztője, de valójában sokkal inkább kedvére van a kétkezi munka.

A történet azzal nyit, hogy egy regény kézirat kerül Bowen asztalára. A rövidke munka *Az orákulum éjszakája* szuggesztív címet viseli, szerzője pedig állítólag Sylvia Maxwell, a húszas-harmincas évek népszerű írónője, aki ekkor már majd' két évtizede halott. Az ügynök szerint, aki beküldte, az elveszett könyv 1927-ben született, az évben, amikor Maxwell Franciaországba szökött egy Jeremy Scott nevű angol férfival, a korszak egy nem túl jelentős művészeivel, aki később díszlettervezőként dolgozott angol és amerikai filmekben. A viszony másfél évig tartott, és amikor vége szakadt, Sylvia Maxwell vizsdatért New Yorkba, a regényt pedig Scottnál hagyta. A férfi sosem vált meg tőle, majd amikor nyolcvanhét évesen meghalt, pár hónappal az én történetem kezdete előtt, végrendeletében találtak egy záradékot, mely a kéziratot Maxwell unokájára hagyta, egy Rosa Leightman nevezetű fiatal amerikai nőre. A könyv tőle került az ügynököz, azzal a határozott utasítással, hogy senki más nem olvashatja, amíg Nick Bowen nem látta.